

CRPS

Tietokortti 2

Monimuotoinen paikallinen kipuoireyhtymä

eng. Complex Regional Pain Syndrome

CRPS OIREYHTYMÄN OIREITA

- ♦ Ihon lämpötila- ja väri muutokset, esim. iho voi olla ”violetti”, sinertävän punainen, tummanpunainen, kalpea tai vihertävänharmaa
- ♦ Herkistynyt kipua- ja kosketustuntemus, esim. tuulenvire voi tuntua ”liian” kylmältä tai aiheuttaa kipua
- ♦ Raajan tai CRPS-alueen hikoilu tai iho voi tuntua nihkeältä
- ♦ Raajan kömpelyys, voimattomuus ja/tai vapina
- ♦ Kipualueella paineen tunne, esim. ”vanne” nilkassa, tuntuu puristava tunne CRPS-raajassa/alueella
- ♦ Kipu voi tuntua ”sähköittämisenä” eli sähköiskuilta
- ♦ Kynsien ja karvoituksen nopeutunut tai hidastunut kasvu tai jopa kokonaan kasvun pysähtyminen
- ♦ Raajan puutuneisuus
- ♦ Kiputunne voi olla jäätävä tai polttava
- ♦ Tuntoaistimusten sekoittuminen eli CRPS-raajan/alueen voi itse tuntea esim. polttavana, mutta todellisuudessa raaja/alue onkin kylmä tai toisinpäin
- ♦ **Kipu on kokoaikaista vaihdellen kipuasteikolla VAS 0 –10**
- ♦ CRPS voi levitä vastakkaiseen raajaan eli peilata oireita tai muualle kehoon sekä myös sisäelimiin
- ♦ Raajan hahmottamisvaikeutta ja /tai dystoniaa
- ♦ CRPS-raajan/alueen turvotus

CRPS oireyhtymä ry: n verkkosivusto

<https://www.crpsoireyhtyma-ry.fi>

Lähteenä tiedoille käytetty CRPS oireyhtymä ry:n verkkosivua sekä terve.fi/artikkelit/crps-oireet

Tässä tietokortissa mainitut CRPS-oireet ovat esimerkkejä, mutta niitä yleisimpiä oireita. CRPS oireyhtymän oireilu sekä hoito ja kuntoutus on hyvin yksilöllistä eli se mikä toimii yhdellä, ei välttämättä toimi toisella CRPS oireyhtymää sairastavalla.

MUUTA TIETOA CRPS OIREYHTYMÄSTÄ

- ♦ CRPS –kiputilasta käytetään myös termejä:
RSD (**R**eflektorinen **S**ympaattinen **D**ystrofia), Olkapää– käsi-oireyhtymänä sekä Algoneurodystrofia
- ♦ CRPS-oireyhtymä on jaettu kahteen tyyppiin : CRPS I (ollut aiemmin RDS) ja CRPS II (käytetään myös termiä Kausalgia)
- ♦ CRPS oireyhtymän syntymekanismia ei täysin tunneta, mutta autonomisen hermoston ja keskushermoston säätelyn muutokset ja/tai/sekä elimistön puolustusjärjestelmän toimintahäiriöt vaikuttanevat CRPS oireyhtymän kehittymiseen.
- ♦ CRPS oireyhtymän laukaisee usein kudosvaurio (vamman tai leikkauksen seurauksena), mutta se voi kehittyä esim. myös murtuman, venähdyksen tai jopa aivo– tai sydäninfarktin seurauksena.
- ♦ On muistettava etteivät ahdistus ja/tai masennus ole altistavia tekijöitä CRPS oireyhtymälle.
- ♦ CRPS oireyhtymä on yleisempää naisilla kuin miehillä, mutta myös lapset voivat sairastua oireyhtymään.
- ♦ CRPS oireyhtymä voi mennä remissioon, mutta on yleisesti ottaen pysyvä kipuoireyhtymä.

Lähteenä tiedoille käytetty CRPS oireyhtymä ry:n verkkosivua sekä terve.fi/artikkelit/crps-oireet ja duodecimlehti.fi/duo13169#55